

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสันแน่วิทยาศาสตร์ของ ชัยคุปต์

นางสาวพรศิริ นาควัชระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-345-8

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕ 1๙2๕๗1๗๕

AN ANALYTICAL STUDY OF CHAIYACUPTA'S
SCIENCE FICTION

Miss Pornsiri Narkwatchara

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

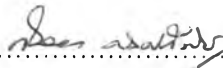
Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-345-8

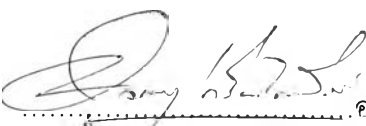
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสันเนววิทยาศาสตร์ของ ชัยคุปต์
โดย นางสาวพรศิริ นาควัชระ
ภาควิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณา เกรียงไกรเพชร

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

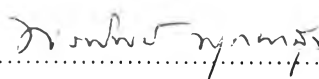

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศกัทธิย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิงอร สุพันธ์วณิช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณา เกรียงไกรเพชร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข)

พรศิริ นาควัชระ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ (AN ANALYTICAL STUDY OF CHAIYACUPTA'S SCIENCE FICTION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร, 232 หน้า. ISBN 974-334-345-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์ในด้านกลวิธีการสร้างโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และการเสนอแนวคิด

ด้านโครงเรื่อง ชัยคุปต์ใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่อง 2 กลวิธี คือ ใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก และใช้ข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลัก ตัวละครในเรื่องสั้นที่ศึกษามี 2 ประเภท คือ ตัวละครที่เป็นสิ่งมีชีวิต และตัวละครที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ชัยคุปต์ใช้กลวิธี 2 แบบในการสร้างตัวละคร คือ การสร้างตัวละครในลักษณะสมจริง ได้แก่ มนุษย์ พืชหรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลและทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ การสร้างตัวละครในลักษณะเหนือจริง ได้แก่ ตัวละครมนุษย์ต่างดาว หุ่นยนต์ และหุ่นคน คอมพิวเตอร์ ยานอวกาศ จะสร้างตัวละครตามจินตนาการของผู้เขียนให้มีความรู้สึกนึกคิด มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในปัจจุบัน

กลวิธีการสร้างฉากแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ กลวิธีการสร้างฉากที่อาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และ กลวิธีการสร้างฉากที่อาศัยข้อมูลทางจินตนาการ กลวิธีการสร้างฉากที่อาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลโลกปัจจุบัน กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง และกลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลในอนาคต กลวิธีการสร้างฉากที่อาศัยข้อมูลเชิงจินตนาการ ได้แก่ กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ กลวิธีการสร้างฉากแบบดิสโทเปีย กลวิธีการสร้างฉากแบบประติษฐการ แนวคิดหลักในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์มี 3 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดหลักเกี่ยวกับผลกระทบทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แนวคิดหลักเกี่ยวกับมนุษย์ในปัจจุบันและมนุษย์ในอนาคต และแนวคิดหลักเกี่ยวกับโลกในอนาคต

ภาควิชา _____ ภาษาไทย _____
สาขาวิชา _____ ภาษาไทย _____
ปีการศึกษา _____ 2542 _____

ลายมือชื่อนิสิต ภาดีย์ หอดกัญญา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Prof. K. K. K.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

##3971157222: MAJOR THAI

KEY WORD: SCIENCE FICTION / CHAIYACUPTA

PORNSIRI NARKWATCHARA: AN ANALYTICAL STUDY OF CHAIYACUPTA'S
SCIENCE FICTION. THESIS ADVISOR: ASSIST. SUWANNA KRIENGKRAIPETCH.
232 pp. ISBN 974-334-345-8

The thesis aims at studying Chaiyacupta's science fiction with regard to the techniques of plot, setting, characters and themes.

The plot used are of 2 different types : plot from theory of science and from the scientist's imagination. Characters in Chaiyacupta's science fiction can be divided into beings and non-beings. There are 2 type of characters, the first type consists of realistic characters that are humanbeings, plants and animals from scientific experiments. The second type consists of characters who are aliens, robots and androids, computers and space shuttles. The author usually creates characters from his imagination, so the characters will have their own emotion and higher - technology and efficiency than humanbeings.

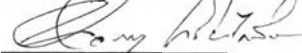
There are 2 types of the technique used in the setting : firstly the setting using scientific information that is to create setting from the data of the present world. Or setting realistic scene using data of the expected future world. Secondly the setting of imagination which of 3 kinds utopia scene, dystopia scene and inventional scene. There are 3 main ideas in Chaiyacupta's science fiction: the idea about the effects from science and technology present and future the humanbeings and the idea about the future world.

ภาควิชา _____ ภาษาไทย _____

สาขาวิชา _____ ภาษาไทย _____

ปีการศึกษา _____ 2542 _____

ลายมือชื่อผู้คิด _____ พรต! ทดสอบ _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____ _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณ เกรียงไกรเพชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิงอร สุพันธุ์วณิช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ คุประตกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและมอบเอกสารที่จำเป็นในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ สรดี ใจสะอาด พิชญานี เริงศิริ มารศรี สอทิพย์ สุภาพร พลายเล็ก อมรัตน์ ธรรมานนท์ วาสนา ศรีรักษ์ และพีพจน์ ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา และเหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจเสมอมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	11
สมมติฐานการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 ประเภทและแนวเรื่องของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์.....	12
2.1 ความหมายและลักษณะเด่นของเรื่องแนววิทยาศาสตร์.....	12
2.2 การแบ่งประเภทของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์.....	17
2.3 องค์ประกอบของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์.....	19
2.4 แนวเรื่องของเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์.....	20
2.4.1 แนวเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางระหว่างดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศ มนุษย์ต่างดาว และสงครามระหว่างดวงดาว.....	20
2.4.2 แนวเรื่องเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ การทดลองทาง วิทยาศาสตร์ และแนวเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา.....	25
2.4.3 แนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวลาและมิติเวลาที่เหลื่อมซ้อนกัน.....	28
2.4.4 แนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลกในอนาคต.....	30
2.4.5 แนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	กลวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของชัยคุปต์.....37
3.1	การสร้างโครงเรื่องในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์.....37
3.1.1	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก.....39
3.1.1.1	การสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ เป็นเงื่อนไขของปัญหา.....39
3.1.1.2	การสร้างโครงเรื่องโดยใช้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ เป็นแนวทางหรือเครื่องมือแก้ปัญหา.....45
3.1.2	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องที่อาศัยข้อมูลทางจินตนาการเป็นหลัก.....55
3.1.2.1	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องการเดินทางระหว่าง ดวงดาวและการผจญภัยในอวกาศ มนุษย์ต่างดาว และ สงครามระหว่างดวงดาว.....55
3.1.2.2	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องสิ่งประดิษฐ์ทาง วิทยาศาสตร์ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ และแนวเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา.....63
3.1.2.3	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวลา และมิติเวลาที่เหลื่อมซ้อนกัน.....69
3.1.2.4	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องโลกในอนาคต.....71
3.1.2.5	กลวิธีการสร้างโครงเรื่องในแนวเรื่องเกี่ยวกับความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....75
3.2	กลวิธีการสร้างตัวละคร.....77
3.2.1	ตัวละครที่เป็นสิ่งมีชีวิต.....78
3.2.1.1	มนุษย์ในโลก.....78
3.2.1.2	มนุษย์ต่างดาว.....90
3.2.1.3	พืชหรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์.....99
3.2.2	ตัวละครที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต.....101
3.2.2.1	หุ่นยนต์และหุ่นคน.....102

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2.2.2 คอมพิวเตอร์.....	107
3.2.2.3 ยานอวกาศ.....	111
3.3 กลวิธีการสร้างฉาก.....	114
3.3.1 กลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์.....	119
3.3.1.1 กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกปัจจุบัน.....	120
3.3.1.2 กลวิธีการสร้างฉากแบบเหมือนจริง.....	123
3.3.1.3 กลวิธีการสร้างฉากโดยการคาดคะเนจากข้อมูลของโลกอนาคต.....	126
3.3.2 กลวิธีการสร้างฉากโดยใช้ข้อมูลเชิงจินตนาการ.....	130
3.3.2.1 กลวิธีการสร้างฉากแบบอุดมคติ.....	130
3.3.2.2 กลวิธีการสร้างฉากแบบดิสโทเปีย.....	132
3.3.2.3 กลวิธีการสร้างฉากแบบประติษฐกรรม.....	137
4 แนวคิดในเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ของซัยคุปต์.....	141
4.1 แนวคิดหลักเกี่ยวกับผลกระทบทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	142
4.1.1 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษ.....	142
4.1.2 ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำลายวิถีดั้งเดิมของมนุษย์และส่งผลกระทบต่อคุณค่าด้านจิตใจ.....	148
4.2 แนวคิดหลักเกี่ยวกับมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต.....	150
4.2.1 มนุษย์ในปัจจุบันและอนาคตมีพื้นฐานทางจิตใจที่โหดร้าย.....	150
4.2.2 มนุษย์ในปัจจุบันและอนาคตไม่สามารถกำหนดอนาคตของตน ได้อย่างแท้จริง.....	155
4.2.3 มนุษย์ในปัจจุบันและอนาคตที่แตกต่างจากมนุษย์ร่วมสมัย ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้.....	157
4.2.4 ความรู้ของมนุษย์ควรเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์.....	158
4.2.5 มนุษย์อยู่ได้ด้วยหวังและกำลังใจ.....	159

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4.3 แนวคิดหลักเกี่ยวกับโลกอนาคต.....	161
4.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับภัยของโลกอนาคต.....	161
4.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในโลกอนาคต.....	166
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	176
รายการอ้างอิง.....	179
ภาคผนวก.....	182
ภาคผนวก ก.....	183
ภาคผนวก ข.....	228
ประวัติผู้เขียน.....	232